

13022 *Llei orgànica 7/2003, de 30 de juny, de mesures de reforma per al compliment íntegre i efectiu de les penes.* («BOE» 156, d'1-7-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Constitució, en els articles 9.3 i 25, estableix els principis de legalitat i tipicitat com a fonaments de l'ordenament jurídic penal, principis que la jurisprudència del Tribunal Constitucional ha concretat i desenvolupat de manera molt clara. Ambdós principis tenen com a finalitat garantir la seguretat jurídica dels ciutadans, la qual esmenta també expressament l'article 9.3 de la Constitució.

D'acord amb aquests principis, el ciutadà té dret a saber amb certesa jurídica què és delictes o falta i què no ho és. També té dret a saber quina és la pena que correspon a l'acció tipificada en la norma penal com a delictes o falta.

Conseqüència lògica d'aquests drets i exigència necessària del principi de seguretat jurídica que regeix el nostre ordenament és el dret del ciutadà a conèixer amb certesa quina és la forma com s'aplicaran les penes, a saber, en definitiva, en què es traduirà a la pràctica la pena o sanció imposada.

La realitat diària i l'experiència posen de manifest que en el compliment de les penes hi ha amplis àmbits de discrecionalitat, àmbits variables en què resulta oportú, segons la millor doctrina, establir regles per fer un pronòstic més precís de la pena que s'ha de complir.

Aquesta Llei orgànica es dirigeix a perfeccionar l'ordenament jurídic a fi de concretar la forma del compliment de les penes per aconseguir que es duguin a terme de manera íntegra i efectiva i, en conseqüència, donar més protagonisme al principi de seguretat jurídica en aquesta matèria, sempre des de l'escrupolós respecte als principis que conté l'article 25 de la Constitució.

II

Però, a més d'assegurar aquest dret, la Llei persegueix un clar objectiu, d'acord amb la seva pròpia naturalesa penal: el d'aconseguir una lluita més efectiva contra la criminalitat. Com ha assenyalat la doctrina penal autoritzada, el màxim fre dels delictes no és la duresa de les penes, sinó la infal·libilitat, de manera que la certesa d'un càstig, encara que aquest sigui moderat, té més efecte que la por d'un altre de més sever unit a l'esperança de la impunitat o de l'incompliment.

La societat demana una protecció més eficaç davant les formes de delinqüència més greus, en concret, els delictes de terrorisme, els procedents del crim organitzat i els que tenen una gran perillositat, protecció que l'Estat de dret no només pot proporcionar sinó que té l'obligació de fer-ho. La flexibilitat en el compliment de les penes i els beneficis penitenciaris tenen la seva raó de ser en la finalitat de la reinserció i la reeducació del delinqüent constitucionalment consagrades, però, precisament per això, la legislació ha d'evitar que es converteixin en simples instruments al servei dels terroristes i els delinqüents més greus per aconseguir una finalitat ben diferent.

III

En primer lloc, es reforma l'article 36 del Codi Penal per introduir en el nostre ordenament el conegut com a «període de seguretat» en altres drets europeus, el qual, en síntesi, significa que en determinats delictes que tenen una certa gravetat el condemnat no pot accedir al tercer grau de tractament penitenciaris fins que hagi complert la meitat de la pena imposada.

Aquesta reforma procedeix de les propostes elevades per la comissió tècnica per a l'estudi de la reforma del sistema de penes. Es considera necessària la introducció d'aquesta figura en el nostre ordenament penal, que serveix de pont entre aquest ordenament i el penitenciaris, perquè, a l'hora de determinar la proporcionalitat de les penes, la seva extensió concreta i l'adequació a les finalitats de prevenció general i especial, no es poden fer propostes al marge de la legislació penitenciaris. En efecte, el sistema de progressió de graus, permisos, règim obert i concessió de llibertat condicional pot fer que la pena prevista pel Codi Penal i fixada a la sentència quedi molt distant de la complerta efectivament.

A fi de resoldre aquesta situació, almenys pel que fa als delictes més greus, s'estableix a l'article 36 del Codi Penal la precisió que, quan s'imposi una pena de presó superior a cinc anys, el condemnat no pot ser classificat en el tercer grau fins que hagi complert la meitat de la pena imposada. No obstant això, s'introdueix la previsió que el jutge de vigilància pot disposar o bé el manteniment, o bé l'aplicació del règim general de compliment.

IV

En segon lloc, es reforma l'article 76 del Codi Penal per modificar el límit màxim de compliment de les penes i elevar-lo a 40 anys per als casos en què es cometin dos o més delictes de terrorisme, quan algun d'ells estigui castigat amb una pena de presó superior a 20 anys, cosa que encaixa en els casos en què es cometen atemptats terroristes que causen la mort de persones.

Igualment s'eleva a 40 anys el límit màxim de compliment de les penes en els casos en què s'hagin comès dos o més delictes d'especial gravetat, castigats per la llei amb més de 20 anys de presó.

La reforma suposa ampliar el límit màxim de compliment de penes a 40 anys, des del respecte escrupolós al principi segons el qual el compliment de totes les penes corresponents a tots els delictes comesos pel mateix autor podria privar d'efectes en alguns casos els principis constitucionals de compliment de les penes. Tanmateix, també és cert que hi ha determinats delictes que per la seva gravetat especial, la naturalesa del bé jurídic lesionat, la reincidència amb la qual els cometien els autors, així com pel fet que els puguin dur a terme bandes organitzades amb l'única finalitat de subvertir l'ordre constitucional, alterar greument la pau pública o atemorir amb aquestes finalitats els habitants d'una població o els membres d'un col·lectiu social, polític o professional, exigeixen una resposta més contundent de l'ordenament jurídic penal.

Encara més quan, a la pràctica, les regles que el Codi Penal va establir amb la finalitat constitucional de donar compliment a principis generals de l'ordenament jurídic penal s'estan utilitzant, precisament, per vulnerar aquests principis, cosa que els converteix en instruments que els terroristes utilitzen al seu benefici en la seva constant vulneració de les regles i dels principis de l'Estat de dret.

V

La Llei reforma l'article 78 del Codi Penal perquè els beneficis penitenciaris, els permisos de sortida, la classificació en el tercer grau i el còmput de temps per

a la llibertat condicional en els casos de crims especialment greus es refereixin sempre a la totalitat de les penes imposades a les sentències.

Es tracta d'activar una resposta penal més efectiva davant els autors de crims molt greus que, a més, han comès una pluralitat de delictes, és a dir, davant d'aquells que estiguin en els límits màxims que indica l'article 76 del Codi Penal (25, 30 o 40 anys de compliment efectiu de condemna a pena de presó) i sempre que la pena que hagin de complir sigui inferior a la meitat de la suma total de les imposades. Quan no arribin a entrar en joc aquests límits màxims, s'ha de mantenir plenament la facultat decisòria del jutge o tribunal assenyalada al principi.

Amb aquesta regla i davant casos de condemnes a 100, 200 o 300 anys, el delinqüent ha de complir a la pràctica de manera íntegra i efectiva el límit màxim de condemna.

A més, també s'incorporen els períodes mínims de compliment efectiu de les condemnes que permetrien accedir als beneficis penitenciaris, sempre que hi concorrin les condicions que amb caràcter general precisa la Llei. En els casos de delictes de terrorisme o comesos al si d'organitzacions criminals, el jutge de vigilància penitenciària pot disposar la concessió d'un tercer grau quan quedi per complir una cinquena part del límit màxim de compliment de la condemna imposada, i pot disposar la concessió de la llibertat condicional quan quedi per complir una vuitena part d'aquest límit.

VI

També es modifiquen, en el Codi Penal, els articles 90 i 91, relatius a la llibertat condicional. Amb aquesta modificació es tracta de millorar tècnicament els casos d'atorgament de la llibertat condicional i la seva adaptació a les diferents modalitats delictives.

Així, es reforça la necessitat de valorar en conjunt totes les circumstàncies a les quals fa referència l'article abans d'adoptar la decisió de concedir la llibertat condicional. D'aquesta manera, el compliment de les tres quartes parts de la condemna no és l'únic requisit determinant, sinó que ha d'estar valorat juntament amb les altres circumstàncies previstes en el precepte. Igualment, s'introdueix el criteri de la satisfacció de les responsabilitats civils en els casos i en els termes que preveu la Llei orgànica general penitenciària. Finalment, també s'expliciten les circumstàncies que s'han de considerar a l'hora de concedir la llibertat condicional en els casos de delictes de terrorisme i criminalitat organitzada.

Amb tot això s'aconsegueix dotar de més seguretat jurídica la virtualitat d'aquest benefici penitenciar.

Així mateix, es modifica l'article 93 del Codi Penal, a fi que en cas d'incompliment de les condicions i les regles de conducta que van permetre obtenir la llibertat condicional, quan es tracti de delictes de terrorisme, el penat compleixi el temps que resti del compliment de condemna amb pèrdua del temps passat en llibertat condicional.

VII

S'introdueix un nou apartat en la disposició addicional cinquena de la Llei orgànica del Poder Judicial, en el qual s'estableix l'efecte suspensiu del recurs contra resolucions en matèria de classificació de penats o concessió de llibertat provisional per evitar la possibilitat que l'excarceració es produeixi sense la intervenció de l'òrgan jurisdiccional «ad quem», en els casos de delictes greus, per evitar que una excarceració immediata per una decisió de llibertat condicional faci ineficax la resolució que en virtut d'un recurs d'apel·lació es pugui dictar.

No es desconeix amb aquesta previsió la doctrina del Tribunal Constitucional sobre l'eficàcia immediata de les resolucions que acorden la llibertat provisional. Tanmateix, aquest cas és diferent, perquè no es parteix d'una situació de llibertat que ha quedat interrompuda per una decisió judicial que no s'ha dictat sobre el fons, sinó d'una situació de compliment de pena per resolució judicial de condemna que pot ser interrompuda per un canvi en el règim d'aplicació de la pena. La diferència és que, en aquest cas, la falta de llibertat és la conseqüència inherent a la pena imposada i la llibertat suposa una excarceració anticipada com a conseqüència d'una progressió de grau o un acord de llibertat condicional. D'altra banda, a fi d'assegurar que l'efecte suspensiu del recurs duri el mínim possible, es preveu que l'òrgan «ad quem» es pugui pronunciar sobre la posada en llibertat i que la tramitació del recurs sigui preferent i urgent.

VIII

En la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, s'introdueixen dos nous apartats a l'article 72, en virtut dels quals la classificació o progressió al tercer grau de tractament requereix, a més dels requisits que preveu la Llei, que el penat hagi satisfet la responsabilitat civil derivada del delictes, que mostri signes inequívocs d'haver abandonat l'activitat terrorista i que col·labori activament amb les autoritats en la lluita contra el terrorisme.

El primer apartat exigeix la satisfacció de la responsabilitat civil com a requisit per assolir el tercer grau, tenint en compte que el pronòstic favorable de reinserció social que presideix la concessió d'aquest grau de tractament ha de considerar la conducta efectivament observada pel penat per restituir el que s'hagi sostret, esmenar el dany i indemnitzar els perjudicis materials i morals, així com les garanties que la satisfaci amb el patrimoni que pugui arribar a adquirir mentre no hagi satisfet la seva responsabilitat.

Aquesta exigència es justifica plenament en els delictes que han permès que el culpable obtingui un important enriquiment il·lícit i no se satisfan les responsabilitats pecuniàries que fixa la sentència perquè el penat ha amagat el seu patrimoni. Per això, s'aplica aquesta norma, singularment, quan l'intern hagi estat condemnat per la comissió de delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic que hagin tingut notòria gravetat i hagin perjudicat una generalitat de persones, per delictes contra els drets dels treballadors, per delictes de terrorisme, per delictes contra la Hisenda pública i contra la Seguretat Social, així com delictes contra l'Administració pública compresos en els capítols V al IX del títol XIX del llibre II del Codi Penal.

En el segon apartat, la classificació en el tercer grau penitenciar en el cas de penats per delictes de terrorisme o comesos al si d'organitzacions criminals exigeix que els terroristes hagin satisfet la seva responsabilitat civil en els termes de l'apartat anterior, així com que hagin abandonat l'activitat terrorista i hagin col·laborat activament amb les autoritats per a l'obtenció de proves o la identificació d'altres terroristes, en els termes que preveu la Decisió marc del Consell de 13 de juny de 2002, sobre la lluita contra el terrorisme.

IX

Dins la mateixa filosofia de garantir la seguretat jurídica en el compliment efectiu del contingut de les sentències penals, es reforma l'article 989 de la Llei d'enjudiciament criminal per dotar l'Administració de Justícia de més mitjans legals que li permetin una execució eficaça de les sentències.

Amb aquesta finalitat, els jutges i tribunals poden encomanar a l'Agència Estatal d'Administració Tributària o, si s'escau, als organismes tributaris de les hisendes forals les actuacions d'investigació patrimonial necessàries per posar de manifest les rendes i el patrimoni presents i que adquireixi en el futur el condemnat fins que no s'hagi satisfet la responsabilitat civil que determini la sentència.

X

Finalment, mitjançant la disposició transitòria única, la Llei estableix que els criteris objectius d'accés als beneficis penitenciaris s'apliquin als qui compleixen, en el moment de la seva entrada en vigor, penes de presó per delictes de terrorisme sense que es modifiquin, en aquests casos, els terminis i altres condicions per les quals fins aquell moment es regien les condicions dels beneficis esmentats.

Article primer. *Modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.*

U. Es modifica l'article 36 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que té la redacció següent:

«Article 36.

1. La pena de presó té una durada mínima de sis mesos i màxima de 20 anys, llevat del que excepcionalment disposin altres preceptes d'aquest Codi.

El seu compliment, així com els beneficis penitenciaris que suposin l'escurçament de la condemna s'han d'ajustar al que disposen les lleis i aquest Codi.

2. Quan la durada de la pena de presó imposada sigui superior a cinc anys, la classificació del condemnat en el tercer grau de tractament penitenciaris no es pot efectuar fins que hagi complert la meitat de la pena imposada.

El jutge de vigilància, amb el pronòstic previ individualitzat i favorable de reinserció social i després de valorar, si s'escau, les circumstàncies personals del reu i l'evolució del tractament reeducador, quan no es tracti de delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi o comesos al si d'organitzacions criminals, pot disposar de manera raonada, escoltats el ministeri fiscal, institucions penitenciàries i les altres parts, l'aplicació del règim general de compliment.»

Dos. Es modifica l'article 76 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que té la redacció següent:

«Article 76.

1. No obstant el que disposa l'article anterior, el temps màxim de compliment efectiu de la condemna del culpable no pot excedir el triple del temps pel qual s'imposi la pena més greu d'aquelles en les quals hagi incorregut, i s'han de declarar extingides les que escaiguin des que les imposades cobreixin el màxim, que no pot passar de 20 anys. Excepcionalment, aquest límit màxim és:

a) De 25 anys, quan el subjecte hagi estat condemnat per dos delictes o més i algun d'aquests estigui castigat per la Llei amb pena de presó de fins a 20 anys.

b) De 30 anys, quan el subjecte hagi estat condemnat per dos delictes o més i algun d'aquests estigui castigat per la Llei amb una pena de presó superior a 20 anys.

c) De 40 anys, quan el subjecte hagi estat condemnat per dos delictes o més i, almenys, dos d'aquests estiguin castigats per la Llei amb una pena de presó superior a 20 anys.

d) De 40 anys, quan el subjecte hagi estat condemnat per dos o més delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi i algun d'aquests delictes estigui castigat per la Llei amb una pena de presó superior a 20 anys.

2. La limitació s'aplica encara que les penes s'hagin imposat en diferents processos si els fets, per la seva connexió o el moment de comissió, es podien haver jutjat en un de sol.»

Tres. Es modifica l'article 78 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que té la redacció següent:

«Article 78.

1. Si a conseqüència de les limitacions que estableix l'apartat 1 de l'article 76 la pena que s'ha de complir és inferior a la meitat de la suma total de les imposades, el jutge o tribunal sentenciador poden acordar que els beneficis penitenciaris, els permisos de sortida, la classificació en tercer grau i el còmput de temps per a la llibertat condicional es refereixin a la totalitat de les penes imposades a les sentències.

2. Aquest acord és preceptiu en els casos que preveuen els paràgrafs a), b), c) i d) de l'apartat 1 de l'article 76 d'aquest Codi, sempre que la pena que s'ha de complir sigui inferior a la meitat de la suma total de les imposades.

3. En aquests casos, el jutge de vigilància, amb el pronòstic previ individualitzat i favorable de reinserció social i valorant, si s'escau, les circumstàncies personals del reu i l'evolució del tractament reeducador, pot disposar de manera raonada, escoltats el ministeri fiscal, les institucions penitenciàries i les altres parts, l'aplicació del règim general de compliment. Si es tracta de delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi, o comesos al si d'organitzacions criminals, i atenent la suma total de les penes imposades, la possibilitat anterior només és aplicable:

a) Al tercer grau penitenciaris, quan quedi per complir una cinquena part del límit màxim de compliment de la condemna.

b) A la llibertat condicional, quan quedi per complir una vuitena part del límit màxim de compliment de la condemna.»

Quatre. Es modifica l'article 90 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que té la redacció següent:

«Article 90.

1. S'estableix la llibertat condicional en la pena privativa de llibertat per als sentenciats en què concorrin les circumstàncies següents:

a) Que estiguin en el tercer grau de tractament penitenciaris.

b) Que s'hagin extingit les tres quartes parts de la condemna imposada.

c) Que hagin observat bona conducta i hi hagi respecte als sentenciats un pronòstic individualitzat i favorable de reinserció social, emès a l'informe final que preveu l'article 67 de la Llei orgànica general penitenciària.

No s'entén complerta la circumstància anterior si el penat no ha satisfet la responsabilitat civil derivada del delictes en els casos i d'acord amb els criteris que estableix l'article 72.5 i 6 de la Llei orgànica general penitenciària.

Així mateix, en el cas de persones condemnades per delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi, o per delictes comesos al si d'organitzacions criminals, s'entén que hi ha pronòstic de reinserció social quan el penat mostri signes inequívocs d'haver abandonat les finalitats i els mitjans de l'activitat terrorista i, a més, hagi col·laborat activament amb les autoritats, o bé per impedir la producció d'altres delictes per part de la banda armada, l'organització o el grup terrorista, o bé per atenuar els efectes del seu delictes, o bé per a la identificació, la captura i el processament de responsables de delictes terroristes, per obtenir proves o per impedir l'actuació o el desenvolupament de les organitzacions o associacions a les quals hagi pertangut o amb les quals hagi col·laborat, cosa que pot acreditar mitjançant una declaració expressa de repudi de les seves activitats delictives i d'abandonament de la violència i una petició expressa de perdó a les víctimes del seu delictes, així com pels informes tècnics que acreditin que el pres està realment desvinculat de l'organització terrorista i de l'entorn i d'activitats d'associacions i col·lectius il·legals que l'envolten i la seva col·laboració amb les autoritats.

2. El jutge de vigilància, en decretar la llibertat condicional dels penats, els pot imposar de manera motivada l'observança d'una o diverses de les regles de conducta o mesures que preveuen els articles 83 i 96.3 d'aquest Codi.»

Cinc. Es modifica l'article 91 de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que té la redacció següent:

«Article 91.

1. Excepcionalment, complertes les circumstàncies dels paràgrafs a) i c) de l'apartat 1 de l'article anterior, i sempre que no es tracti de delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi, o comesos al si d'organitzacions criminals, el jutge de vigilància penitenciària, amb l'informe previ del ministeri fiscal, institucions penitenciàries i les altres parts, pot concedir la llibertat condicional als sentenciats a penes privatives de llibertat que hagin extingit les dues terceres parts de la seva condemna, sempre que es mereixin aquest benefici per haver exercit de manera continuada activitats laborals, culturals o ocupacionals.

2. A proposta d'institucions penitenciàries i amb l'informe previ del ministeri fiscal i de les altres parts, complertes les circumstàncies dels paràgrafs a) i c) de l'apartat 1 de l'article anterior, el jutge de vigilància penitenciària pot avançar, una vegada extingida la meitat de la condemna, la concessió de la llibertat condicional en relació amb el termini previst a l'apartat anterior, fins a un màxim de 90 dies per cada any transcorregut de compliment efectiu de condemna, sempre que no es tracti de delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII o comesos al si d'organitzacions criminals. Aquesta mesura requereix que el penat hagi exercit continuadament les activitats indicades a l'apartat anterior i que acreditin, a més, la participació efectiva i favorable en programes de reparació a les víctimes o programes de tractament o desintoxicació, si s'escau.»

Sis. L'actual article 93 del Codi Penal es converteix en l'apartat 1, i s'hi afegeixen els apartats 2 i 3, amb la redacció següent:

«2. En el cas de condemnats per delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II d'aquest Codi, el jutge de vigilància penitenciària pot sol·licitar els informes que permetin acreditar que subsisteixen les condicions que van permetre obtenir la llibertat condicional. Si en aquest període de llibertat condicional el condemnat delinqueix, inobserva les regles de conducta o incompleix les condicions que li van permetre accedir a la llibertat condicional, el jutge de vigilància penitenciària ha de revocar la llibertat concedida i el penat ha de reingressar a la presó en el període o el grau penitenciari que correspongui.

3. En el cas previst a l'apartat anterior, el penat ha de complir el temps que resti de compliment de la condemna amb pèrdua del temps passat en llibertat condicional.»

Article segon. *Modificació de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.*

U. S'afegeix un nou apartat 5 a la disposició addicional cinquena de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, amb la redacció següent:

«5. Quan la resolució objecte del recurs d'apel·lació es refereixi a matèria de classificació de penats o concessió de la llibertat condicional i pugui donar lloc a l'excarceració de l'intern, sempre que es tracti de condemnats per delictes greus, el recurs té efecte suspensiu que impedeix la posada en llibertat del condemnat fins a la resolució del recurs o, si s'escau, fins que l'Audiència Provincial o l'Audiència Nacional s'hagi pronunciat sobre la suspensió.

Els recursos d'apel·lació a què es refereix el paràgraf anterior es tramiten amb caràcter preferent i urgent.»

Dos. L'actual apartat 5 de la disposició addicional cinquena passa a ser l'apartat 6.

Article tercer. *Modificació de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària.*

S'introdueixen dos nous apartats, el 5 i el 6, a l'article 72 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, amb la redacció següent:

«5. La classificació o progressió al tercer grau de tractament requereix, a més dels requisits que preveu el Codi Penal, que el penat hagi satisfet la responsabilitat civil derivada del delictes; a aquests efectes, es considera la conducta efectivament observada amb vista a restituir el que s'hagi sostret, reparar el dany i indemnitzar els perjudicis materials i morals; les condicions personals i patrimonials del culpable, a efectes de valorar la seva capacitat real, present i futura per satisfer la responsabilitat civil que li correspongui; les garanties que permetin d'assegurar la futura satisfacció; l'estimació de l'enriquiment que el culpable hagi obtingut per la comissió del delictes i, si s'escau, el dany o destorb produït al servei públic, així com la naturalesa dels danys i els perjudicis causats pel delictes, el nombre de perjudicats i la seva condició.

Especialment, s'aplica aquesta norma quan l'intern hagi estat condemnat per haver comès algun dels delictes següents:

- a) Delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic que hagin tingut una gravetat notòria i hagin perjudicat una generalitat de persones.
- b) Delictes contra els drets dels treballadors.
- c) Delictes contra la Hisenda pública i contra la Seguretat Social.
- d) Delictes contra l'Administració pública compresos en els capítols V al IX del títol XIX del llibre II del Codi Penal.

6. De la mateixa manera, la classificació o progressió al tercer grau de tractament penitenciari de persones condemnades per delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II del Codi Penal o comesos al si d'organitzacions criminals, requereix, a més dels requisits que preveu el Codi Penal i la satisfacció de la responsabilitat civil amb les seves rendes i patrimoni presents i futurs en els termes de l'apartat anterior, que mostrin signes inequívocs d'haver abandonat les finalitats i els mitjans terroristes, i a més hagin col·laborat activament amb les autoritats, o bé per impedir la producció d'altres delictes per part de la banda armada, organització o grup terrorista, o bé per atenuar els efectes del delicte, o bé per a la identificació, la captura i el processament de responsables de delictes terroristes, per obtenir proves o per impedir l'actuació o el desenvolupament de les organitzacions o les associacions a les quals hagi pertangut o amb les quals hagi col·laborat, cosa que es pot acreditar mitjançant una declaració expressa de repudi de les seves activitats delictives i d'abandonament de la violència i una petició expressa de perdó a les víctimes del seu delicte, així com pels informes tècnics que acreditin que el pres està realment desvinculat de l'organització terrorista i de l'entorn i activitats d'associacions i col·lectius il·legals que l'envolten i la seva col·laboració amb les autoritats.»

Article quart. Modificació de la Llei d'enjudiciament criminal.

Es fa una nova redacció i s'introdueix un nou apartat a l'article 989 de la Llei d'enjudiciament criminal, que queda amb la redacció següent:

- «1. Els pronunciaments sobre responsabilitat civil són susceptibles d'execució provisional d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.
2. A efectes d'executar la responsabilitat civil derivada del delicte o la falta i sense perjudici de l'aplicació de les disposicions de la Llei d'enjudiciament civil, els jutges o tribunals poden encomanar a l'Agència Estatal d'Administració Tributària o, si s'escau, als organismes tributaris de les hisendes forals les actuacions d'investigació patrimonial necessàries per posar de manifest les rendes i el patrimoni present i els que adquireixi el condemnat fins que no s'hagi satisfet la responsabilitat civil que determini la sentència.»

Disposició transitòria única.

El que disposen, d'acord amb aquesta Llei, els articles 90 i 93.2 del Codi Penal, respecte a les circumstàncies per accedir a la concessió de la llibertat condicional, i l'article 72.5 i 6 de la Llei orgànica general penitenciària respecte a la classificació o progressió al tercer grau de tractament penitenciari, és aplicable a les decisions que s'adoptin sobre aquestes matèries des de l'entrada en vigor, amb independència del moment

de comissió dels fets delictius o de la data de la resolució en virtut de la qual s'estigui complint la pena.

Disposició final primera. Naturalesa d'aquesta Llei.

Aquesta Llei té caràcter de llei orgànica, llevat de l'article quart que modifica la Llei d'enjudiciament criminal.

Disposició final segona. Entrada en vigor.

Aquesta Llei orgànica entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 30 de juny de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

13023 INSTRUMENT DE RATIFICACIÓ del Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República Eslovaca, fet a Bratislava el 22 de maig de 2002. Acord administratiu per a la seva aplicació. («BOE» 156, d'1-7-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

Atès que el dia 22 de maig de 2002, el plenipotenciari d'Espanya va signar a Bratislava, juntament amb el plenipotenciari d'Eslovàquia, nomenats degudament a aquest efecte, el Conveni de Seguretat Social entre el Regne d'Espanya i la República Eslovaca,

Vistos i examinats els vint-i-nou articles del Conveni, Concedida per les Corts Generals l'autorització que preveu l'article 94.1 de la Constitució,

Aprovo i ratifico tot el que s'hi disposa i prometo complir-lo, observar-lo i fer que es compleixi i s'observi puntualment en la seva totalitat, i amb aquesta finalitat, perquè tingui més validesa i ferma, mano expedir aquest Instrument de ratificació que signo i que segella i ratifica degudament la sotasignada ministra d'Afers Exteriors.

Madrid, 12 de maig de 2003.

JUAN CARLOS R.

La ministra d'Afers Exteriors,
ANA PALACIO VALLELERSUNDI

CONVENI DE SEGURETAT SOCIAL ENTRE EL REGNE D'ESPANYA I LA REPÚBLICA ESLOVACA

El Regne d'Espanya i la República Eslovaca, d'ara endavant només «les parts», decidits a cooperar en l'àmbit de la Seguretat Social,

Considerant la importància d'assegurar als treballadors de cada un dels dos estats que exerceixin o hagin exercit una activitat professional en l'altre estat, més garantia dels seus drets,

Reconeixent els llaços d'amistat que uneixen els dos estats,

Han decidit concloure aquest Conveni i han acordat el següent: